

חיי ענם הרב

מאת מרים מולידאנו

מיוסמך בעל חשיבות, מאחר שאלה הם הדברים הראשונים והיחידים שמסרה הגברת מולידאנו עצמה על כל פרשת נשואיה וחיייה עם הרב. הספר, "מסבירה ועד ירושלים", מאת הרב ש. כהנאליהו, נמצא עתה בדפוס ויופיע בקרוב, בהוצאת המחבר. כל הזכויות, בארץ או בחוץ-לארץ, לרבות תרגומים, שמורות לסופר. העתקת חומר זה, כולו או חלקו, אסורה ללא רשותו של מחבר הספר.

הסיפור המתפרסם בעמודים אלה מובא כלשונו, מפיה של הגברת מרים מולידאנו, אלמנת שר הדתות המנוח. הוא נמסר לסופר ש. כהנאליהו, המחבר עתה ספר על חייו ופעליו של הרב מולידאנו. סיפורה של הרבנית, המתפרסם בעמודים אלה, מהווה יסוד לאחד הפרקים החשובים מתוך ספר זה, והוא הפרק המוקדש לחודשיו האחרונים של הרב. "העולם הזה" מצא לנכון לפרסמו, כראותו בו

אבל רק קצת. כי הייתי צריכה לעבור. עכשיו חיקיתי שסוף-סוף יהיה לי בית שלי, יהיה מי שיעזור לי בעבודת-הבית ואחיה חיים אחרים. אני יודעת שסיפורי עלי שמכרתי את עצמי ואפילו שמעתי מישורו שאמר שאבא שלי קיבל מהרב 20 אלף לירות כדי שיתן אותי. זה מצחיק. אשה אחת שסיפרה לי על כל הדברים האלה, אמרה: "אל תתפלאי אם מחר תשמעתי אני שים אומרים שאבא שלך יכנס לכנסת".

בכך, ידעתי שאני מתחתנת עם אדם מבור, שיש לו מצב טוב, אבל מה שאנשים סיפרו — זה רחוק מהמציאות. אמרו שהייתי חתונה כדי שאוכל לקבל את המשכורת שלי — 1500 לירות לחודש. אני חושבת ש' אפילו ב'גוריון לא מקבל אלף לירות ל' חודש. אנשים חשבו שאם הוא שר וגם רב ראשי של תל-אביב, הוא מקבל שתי משכורות. אבל אף אחד לא יכול לקבל שתי משכורות.

אני גם רוצה שכולם ידעו: אם לא היה מוצא חן בעיני, ואם לא הייתי רואה שהוא אדם טוב ויש לו לב טוב, לא הייתי מת' חתנת איתו — אפילו לא בשביל המעמד

שזה לא בסדר ואף אחד לא הסתכל עליי.

*** "כמו בחור צעיר!"

ה ביקור השלישי אצל הרב מולידאנו עשיתי בבית-חולים בסרפנד, למה שהוא הרגיש קצת לא טוב. היה לו סוכר, ונכנס לבדיקות בבית-החולים. ישבתי לידו והוא היה עליו. הרופאים אמרו לו: "אתה כמו בחור צעיר!" והם לא ידעו שהוא מתחנך להתחתן, ומי אני בדיוק. הוא ענה להם, ככה בשמחה: "אל תשימו עלי עין-הרע". שלוש פעמים ביקרתי אצלו בבית-החולים. אחר-כך היו שאמרו שאני ביקרתי אצלו כשאשתו הראשונה הייתה עוד בחיים. זה לא נכון. אני אפילו לא הכרתי אותה, ולא הייתי אצלו בזמן שהייתה חיה. בביקורים שלי בבית-החולים קבעו כל הפרטים של החתונה. על המשפחה שלו לא היינו מדב' רים במיוחד. ידעתי שיש לו בנים ובנות, ושכולם נשואים וגרים בבתיים שלהם. ו' שיש לו רק בן אחד לא נשוי שגר איתו בבית ושואב שלו מטפל בו. הוא אמר לי שאם אחרי שנחתן יקרה לו משהו, אני צריכה לעזור לבן הזה מהמשכורת שלו. הסכמתי.

דיברנו גם על התוכנית של העתיד. הווא אמר לי שהוא אוהב מאוד את ירושלים. כל החיים שלו לא היה מבקר שם הרבה, ורק אחרי שהיה שר התחיל לגור בה, אבל הוא עכשיו אוהב אותה כל-כך שהוא רוצה להיות שם כל הזמן. חבל לו אפילו שהוא מפסיד ערב אחד שהוא לא שם, כי האחיר כל כך טוב. הוא אמר לי שהוא רוצה למכור את הדירה שלו בתל-אביב ולבנות בית פרטי בירושלים. הוא אמר שיקבל דירת-שרר, אבל הוא גם רוצה ש' יהיה לו בית פרטי, שלו, בירושלים. אם פעם לא יהיה שר, הוא יכול לחיות שם. קבענו שנחתן שבוע אחרי שהוא יעזוב את בית-החולים. אבל זה לקח שבועיים. כי היה רב אחד שנפטר והוא רצה להח' זיק לו כבוד.

*** הרגע החשוב בחיי

ק בעניי שהחופה תהיה בביתו של הרב אברהם צהריה. אני הכרתי את הרב אברהם צהריה, אבל לא הייתי מבקרת אצלו בבית. רק כשהייתי קטנה, בת 12, ביקשו ממני שאלך לבית שלו לכמה ימים. האשה שלו ילדה בן והייתה צריכה שמישהי תעזור לה בבית. מאז לא הלכתי לבית שלהם. ביום של החופה הלכתי לבית של הרב אברהם צהריה מוקדם בבוקר, יחד עם אמא שלי, בערב בא הרב מולידאנו, בטק' סי מתל-אביב, והרב אברהם צהריה חיתן אותו. היו שם איזה עשרה איש או יותר, שהרב אברהם צהריה הזמין בשביל שיהיה מניין. הרב מולידאנו לא הזמין אף אחד וגם אנחנו לא. החופה הייתה יפה מאוד. הרגשתי שזה ה' רגע החשוב ביותר בחיי וחשבתי על ה' חיים שמחכים לי עכשיו. האנשים בירכו אותי ואמרו לי שיהיה לי מול טוב. אמרתי בלבי: אמן.

כי מהיום שאני זוכרת, היו לנו חיים קשים בבית. במאורק הלכתי קצת ללמוד, אולי שנתיים, אבל אחרי שעלינו ארצה שכחתי הכל. נתנו לנו בית במעברה של רמלה. הייתי בת 10. האבא שלי לא עבד. אין לי אחים או אחיות יותר גדולים ממני ואני הייתי צריכה לעזור להורים שלי ל' פרנס את המשפחה. בהתחלה שלחו אותי קצת לבית-הספר,

שפעם אחת התחתנתי וזה לא יצא בסדר. וזה דחקא היה עם בחור צעיר, או מה יהיה עם אדם זקן? ככה שאני פחדתי מתחר' נה, כי הבעל הראשון שלי לא היה טוב בשבילי. לא הכרתי אותו הרבה לפני שהי' חתנו. בכלל לא חשבתי להתחתן איתו. אבל ההורים שלי אמרו: "זה לא יפה. יצאת איתו כבר כמה פעמים, מה יגידו עליך?" הוא היה בחור מארוקאי מחיפה. הגיס שלו גר ברמלה והביא אותו אלינו הביתה. יצאתי איתו כמה פעמים והוא לא מצא חן בעיני כל-כך, אבל ההורים אמרו שלא יפה שניפרד ובסוף עשיתי מה שהם אמרו.

התחתנתי ברמלה — לא אצל הרב אברהם צהריה — ועברתי לגור בחיפה. היה לו בית קטן ברחוב שוקרי וגם אמו גרה איתנו. הייתה עושה לי צרות. מספרת לי כל מיני דברים עלי שלא היו נכונים. דב' רים שאני מתביישת לחזור עליהם. יום אחד היא אמרה לי: "נה, את צריכה ללכת לעבוד". היא רצתה שיהיה לה יותר כסף. במשך כל הזמן היו ויכוחים. הכי גורא היה שבעלי תמיד הסכים איתה. אחרי חודשיים ראינו שזה לא ילך ככה. עזבתי לו את הכל וחזרתי לבית הורי.

*** הכניח שיהיה לי טוב

ב ין חזרתי לעבוד את בעלי הראשון ובין הזמן שהרב אברהם צהריה שלח אלי האדם הזה, עבדתי והמשכתי לפרנס את המשפחה שלי. הייתי גם צריכה להוציא כסף על עצמי, בשביל בגדים, לבבות, הייתי יוצאת רק לפעמים. וזה בדרך כלל עם אחותי והבעל שלה. היו כמה אנשים שבאו אלי, רוצים להתחתן, אבל אני לא רציתי. פחדתי שיהיו לי צרות איתם. הם לא היו מרמלה ולא יכולתי להכיר אותם. גם ההורים שלי לא לחצו עלי להתחתן. הם אמרו לי: "בפעם הראשונה עשינו לך לא טוב והפרענו לך, הפעם אנחנו לא נגיד לך כלום. את כבר מספיק מבוגרת". בסוף, אחרי שהאדם של הרב אברהם צהריה דיבר ודיבר, אמרתי: "טוב, אני אסע לר' אות את הרב".

נסענו לתל-אביב: אמא שלי, אני ועוד אחד. רב. אמא שלי ראתה שהוא מבוגר, אבל זה לא היה חשוב. הוא עוד היה נראה טוב ובריא. כשנכנסתי, ישבתי לידו. הוא שאל אותי כמה שאלות: בת כמה אני, כמה זמן אני בארץ, כמה זמן הייתי נשואה, למה התגרשתי? הוא דיבר בלב טוב והי' עיניים שלו היו צוחקות. הוא תמיד אהב צחוק. הוא ראה שאני עונה בסדר והוא אמר שהוא רוצה שנבקר אותו עוד פעם. כשהלכנו, אמא שלי אמרה: "הוא נראה כמו מלאך".

ביקרנו עוד פעם בבית שלו בתל-אביב ודיברנו על חתונה. אני, בהתחלה, לא חשבתי להתחתן, אבל כשהבטיח לי שיהיו לי חיים טובים איתו מכל הבחינות, שלא אצטרך לעבוד אלא שתהיה לי אשה אחת כל הזמן איתי, בשביל שתעזור לי ו' תצא איתי — מטפלת כזו — אז הסכמתי להתחתן. אמרתי אם יהיו לי חיים טובים — אין דבר, אתחתן.

בחוץ-לארץ זה קורה הרבה פעמים שבחור רה צעירה מתחתנת עם אדם מבוגר. אפילו לפני שלושה חודשים אמא שלי פגשה ב' רמלה אחד בן שמונים שבא מאוראן. הת' חתן עם בחורה צעירה שם, ולקח אותה לטיול בצרפת ובארץ. אף אחד לא חשב

ר רב מולידאנו נכנס לחיים שלי ככה, במקרה. יום אחד לפני איזה חצי שנה, שלח הרב אברהם צהריה לבית שלנו ברמלה משיחה, ואמר שכדאי שאני אלך לראות את הרב מולידאנו. הוא אמר שזה בשביל חתונה, אבל אפילו אם אני לא רוצה להת' חתן, שאלך לראות אותו. מה איכפת לי? אני לא רציתי להתחתן. מספיק לי

הרבנית

לפני החתונה, כפי שדמותה נשתמרה בצילום זה. מרים טבאג היתה אז רווקה עדיין, עבדה לפרנסת משפחתה.

הגבוה שלו ולא בשביל החיים הנוחים.

*** "תני להם דבר!"

ש בוע ימים חיינו יחד, בלי שהי' תונה שלנו תתפרסם. היינו גרים ב' מלון המלכים. ואז, יום אחד, הרב הביא עמון הכיתה והיה כתוב שהרב מולידאנו התחתן עם בחורה צעירה. כתבו: בתו של רב ליד באר-שבוע. לא כעסנו ולא שום דבר. לא היה חשוב לנו אפילו אם ידעו שהי' חתנו או לא. לא ראינו שום רע. למחרת המשיכו לכתוב בעתונים. והדבר